

ZAGADNIENIE 17

Opera francuska w XIX w.

W XIX w. opera cieszyła się we Francji dużą popularnością. Najważniejszym ośrodkiem rozwoju tego gatunku pozostawał Paryż. Kompozytorzy podejmowali w swojej twórczości różne typy oper:

1) grand opera, tzw. wielka opera heroiczna; o tematyce historycznej, fantastycznej, a czasami biblijnej, rozbudowana (często 5-aktowa), odznaczająca się widowiskowością, zaangażowaniem chóru jako uczestnika akcji. Bardzo popularna w 1 poł. XIX w. Zarzucano jej antynarodowy charakter (Schumann, Wagner), a twórcom – konserwatyzm (numeryczna budowa opery, zazwyczaj klasyczny skład orkiestry) i powierzchowność w ilustrowaniu nastrojów i emocji bohaterów oper.

Kompozytorzy: Giacomo Meyerbeer (fonet.: Mejerbeer) - *Hugenoci*, *Afrykanka*, *Robert Diabeł*; Jacques Francois Halevy (fonet.: Alewi) - *Żydówka*; Daniel Aubert (fonet.: Obér) - *Niema z Portici*.

2) opera realistyczna; przedstawiająca „prozę życia”, realne miejsca (np. więzienie, koszary, fabrykę) i sytuacje (np. bójka, działalność przemytników, a nawet morderstwo). Do opery wkradają się elementy ludowe (postaci, melodie, rytmy tańców) oraz orientalne. Pogłębiony zostaje wyraz dramatyczny, podkreślone uczucia bohaterów. Za głównego przedstawiciela opery realistycznej uważany jest George Bizet, autor m.in. takich oper jak: *Carmen* i *Poławiacze perł*. Najbardziej znane fragmenty z *Carmen*: habanera i seguidilla Carmen, kuplety torreadora.

Ten typ opery można potraktować jako zapowiedź weryzmu we Włoszech.

3) opera liryczna; istotną rolę pełnią w niej partie solowe, kompozytorzy koncentrują się na uczuciach i emocjach swoich bohaterów, nieco mniej – na akcji dramatycznej. Rezygnują z nadmiernej widowiskowości. Rozwijają środki harmoniczne i kolorystyczne. Przedstawiciele: Charles Gounod (fonet.: Gunó) *Romeo i Julia*, *Faust*; Jules Massenet (fonet.: Masné) *Manon*; Camille Saint-Saens *Samson i Dalila*, *Henryk VIII*.

Ten typ opery cieszył się zainteresowaniem kompozytorów franc. 2 poł. XIX w.